

LAKIALOITE 99/2000 vp

Laki perusopetuslain 29 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Koulukiusaaminen nousi taas ikävällä tavalla puheenaiheeksi 13-vuotiaan koulukiusatun tytön itsemurhan jälkeen. Julkisuudessa käyty keskustelu ja iltapäivälehdille annetut kauhistelevat lausunnot eivät kuitenkaan riitä ongelman korjaamiseksi. On vastuutonta jäädä odottelemaan, että tapahtuisi ihme ja kiusaaminen loppuisi.

Koululaisten todellinen hätä tulee esille lasten ja nuorten kriisipuhelimissa. Soittoja tulee ympäri vuoden ja kiusaaminen on yksi yleisimmistä puheenaiheista. Koulutyön itsemurha ja tuhannet soitot kriisipuhelimiin osoittavat selvästi, ettei kouluissa aina puututa kiusaamiseen tarpeeksi ajoissa.

Nykyisessä peruspetuslaissa on haluttu taata jokaiselle lapselle yhtäläinen oikeus turvalliseen koulunkäyntiin. Tästä huolimatta kiusaamista esiintyy tutkimusten mukaan paikkakuntaan tai koulun kokoon katsomatta lähes kaikissa maamme kouluissa. Kiusatulla ja hänen vanhemmillaan on nykyisenkin lain nojalla mahdollisuus haastaa koulu ja kunta oikeuteen kiusaamisen takia, mutta vastuiden määrittelemisen on vaikeaa ja prosessi nykyisellään aivan liian pitkä ja monimutkainen.

Englannissa tulee voimaan lokakuun alussa uusi laki, joka selkeyttää vastuukysymykset

kiusaamistapauksissa. Tilanteissa, joissa koulu ei puutu tarvittavan voimakkaasti oppilaan tai hänen vanhempiensa esille tuomaan kiusaamiseen, voidaan koko koulun johto asettaa syyteeseen. Valvontavastuun laiminlyönnistä seuraa entistä helpommin viraltapano. Kiusatun on uuden lain mukaan myös helpompi saada korvauksia kärsimyksistään.

Suomen perusopetuslaissa on Englannin mallin mukaisesti määriteltävä selkeästi kouluviranomaisten ja koulujen turvallisuuden takaamisvelvollisuus.

Koulun johtajalle langetetuilla rangaistuksilla tai vahingonkorvauksilla ei kyetä poistamaan kiusatun kärsimyksiä ja kiusaamisen vaikutuksia kiusatun koko loppuelämään. Koulukiusaamistapausten vastuukysymysten selkeyttäminen avulla saadaan kuitenkin kouluviranomaiset ja koulut suhtautumaan vakavasti ja puuttumaan ajoissa kouluissaan esiintyvän kiusaamisen.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

perusopetuslain 29 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään perusopetuksesta 21 päivänä elokuuta 1998 annetun lain (628/1998) 29 §:ään uusi 2 ja 3 momentti seuraavasti:

29 §

Oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön

Koulun johtaja on vastuussa opiskeluympäristön turvallisuudesta ja hänen tulee järjestää riittävä valvonta kouluaikana tapahtuvan kiusaamisen estämiseksi. Koulun johtajan on aina kiusaamistapausten esille tultua ryhdyttävä välittö-

mästi tarvittaviin toimiin kiusaamisen lopettamiseksi.

Koulun johtajaa, joka laiminlyö velvollisuutensa puuttua kiusaamistapaukseen, voidaan rangaista. Rangaistuksia ovat kirjallinen varoitus ja viraltapano. Lisäksi koulun johtaja voidaan tuomita maksamaan korvauksia kiusatulle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2001.

Helsingissä 20 päivänä syyskuuta 2000

Petri Neittaanmäki /kesk